

po upozornění, že je na uhlí »mittel« a ne na kovářské, které měl na voze, že ukázal správnou stvrzenku, nepřihlíží však k dalšímu doznání stěžovatele, že se tehdy přehmátl a že padělal onu stvrzenku, by nemusil zdaniti jinou řůru uhlí deputátního, kterou koupil a prodal 2 dny před pozastavením svému otci. Okolnosti ty by však poukazovaly k tomu, že padělanou stvrzenku orgánům dozorcím nepředložil v úmyslu, by je uvedl v omyl, kdyžť pozastavená řůra byla kryta správnou stvrzenkou. Že však padělanou stvrzenku již dříve byl předložil, zjištěno není. Schází také další rozhodující zjištění, zda jednalo se skutečně o uhlí deputátní (o uhlí dávce nepodléhající) čili nic, a zda utrpěl neb měl tím utrpěti stát škodu na majetku, jmění nebo právech a jakou. Nelze tedy rozhodnouti ve věci samé.

Čís. 1350.

Padělání peněz a cenných papírů (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 269 sb. z. a n.).

Padělané peníze udává za pravé (§ 4, odstavec třetí, zák.) nejen ten, kdo je s á m posunuje vědomě za pravé v jich oběhu, nýbrž i ten, kdo se domáhá tohoto cíle buď poslem anebo spoluvinníkem.

(Rozh. ze dne 14. listopadu 1923, Kr I 1335/22).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 7. listopadu 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přechinem dle Šu 4. (3) zákona ze dne 22. května 1919, čís. 269 sb. z. a n. — mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska zmatku dle Šu 281. č. 9 a) tr. ř. stížnost uplatňuje, že skutková podstata přečinu dle Šu 4. (3.) zákona ze dne 22. května 1919, čís. 269. sb. z. a n. vyžaduje, by pachatel uváděl přímo v oběh peníze padělané vědomě za pravé, a že nelze tedy činiti stěžovatele zodpovědným za budoucí nezjistitelné jednání (úmysl) osoby, která by byla bankovky padělané od stěžovatele převzala jako nepravé a tak mu přičítati t. zv. dolus eventualis. Stěžovatel jest na omylu, neboť nalézací soud po stránce subjektivní zjišťuje, že stěžovatel počítá s tím, že číšník v obecním domě nebo jiná osoba bankovky koupí a pak nepozorovaně prodá za pravé. Tím zjišťuje, že stěžovatel zamýšlel použití číšníka neb jiné osoby za nástroje k udání dotyčných bankovek za pravé. Může tedy býti řeč jen o t. zv. dolus direktus; nikoliv eventualis. Že by však bylo při přečinu dle Šu 4. (3.) cit. zák. vyloučeno, dopustiti se ho pomocí třetí osoby jako nástroje ničím odůvodněno není. Dle Šu 239. tr. zák. platí předpis Šu 5. tr. zák. také pro přečiny, pokud zákon sám v jednotlivých případech nenařizuje odchylky nebo pokud výjimky takové ze zvláštní povahy přečinu neplynou. V Šu 4. (3.) cit. zák. taková výjimka nařizena není a nelze seznati, proč by měl býti beztrestným ten, kdo udává peníze padělané za peníze pravé spoluvinníkem. Podstata

činu v Šu 4 cit. zák. naznačeného je posunutím padělku v jeho oběhu a tím ohrožení zájmů veřejných. Udává proto padělané peníze za pravé ve smyslu zákona nejen ten, kdo posunuje je vědomě za pravé v jich oběhu sám, nýbrž i ten, kdo se domáhá toho cíle buď poslem, buď spoluvinníkem. Při tom jest lhostejno, z jakých pohnutek tak jedná.

Čís. 1351.

Předražování (cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák.)

V tom, že velkorestauratér přesidluje do menší restaurace, prodal přebytké zásoby vína velkobchodníku, nelze spatřovati řetězový obchod.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1923, Kr I 340/22).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti obžalovaného Emanuela O. do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 8. října 1921, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle Šu 23 čís. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. zák., zrušil napadený rozsudek a sprostil dle Šu 259 čís. 3 tr. ř. obžalovaného z obžaloby do téhož rozsudku, pokud jím byl obžalovaný Kamil F. dle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro týž trestný čin, zavrhl však zmatečnou stížnost státního zastupitelství pro přečin dle § 23 čís. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z., spáchaný prý tím, že na podzim 1919 až do konce října, prodává velkoobchodníku Kamilu F-ovi víno rýnské, sestávající z 10% vína rýnského a 90% vína rakouského a uherského, koupeného od velkoobchodnické firmy T., provozoval předměty potřeby řetězový obchod.

Důvody:

Co se týče hmotněprávního důvodu č. 9 a) § 284 tr. ř. jest uvést toto: Obžalovaný Emanuel O. hájil se tím, že prodal víno F-ovi v době, kdy se stěhoval z hotelu z R. do hotelu P., a že prodej byl proto nutným, že měl v hotelu R. velké zásoby vína, které v hotelu P. potřebovati nemohl. Nalézací soud tuto nutnost, jak bude níže uvedeno, výslovně uznává, nedal však této omluvě místa z právních příčin, shledávaje i při tomto skutkovém stavu v závadném prodeji skutkovou povahu řetězového obchodu. To však neprávem. Hospodářský řád t. j. soustava zákonů, ovládajících hospodářský život, spočívá na tisíci a tisíciletém vývoji tak jako hospodářský život sám. Součástí tohoto hospodářského řádu jest i obchod t. j. činnost sprostředkující oběh statků, tedy, pokud jde o předměty potřeby, přechod jich z rukou prvovýrobce až do rukou spotřebitele. Zákony, jimiž se hospodářská činnost řídí, nejsou zákony pozitivními, nýbrž přirozenými, nebyly dány žádnou vládní mocí, nýbrž vyvinuly se samy z povahy věci; nelze se jich dočísti v žádném psaném zákoníku, nýbrž dobíráme se jich zpytováním hospodářských jevů, hospodářských činností lidských, jež vystupují v jistých ustálených, stereotypních formách, zpytba to, kterou